

Datos Identificativos			2011/12		
Asignatura	Educación e Medios de Comunicación Social		Código	652811501	
Titulación	DIPLOMADO EN EDUCACIÓN SOCIAL				
Descritores	Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
	1º e 2º Ciclo	1º cuatrimestre	Primeiro-Segundo-Terceiro	Optativa	5
Idioma	Castelán Galego				
Prerrequisitos					
Departamento	Pedagogía e Didáctica				
Coordinación	Digon Regueiro, Alba Patricia		Correo electrónico	patricia.digon@udc.es	
Profesorado	Digon Regueiro, Alba Patricia		Correo electrónico	patricia.digon@udc.es	
Web	http://				
Descrición xeral	A materia de Educación e Medios de Comunicación Social forma parte do plan de estudos da diplomatura de Educador social, é unha materia optativa de 6 créditos e se curso no primeiro cuatrimestre.				

Os estudos conducentes ao título de Diplomado en Educación Social teñen como principais fins o dotar aos estudantes coas competencias necesarias para traballar en distintos ámbitos da educación non formal. O educador social pode traballar no ámbito da administración autonómica e nos concellos nas áreas de servizos sociais, por exemplo, dende os centros sociais, realizando tarefas relacionadas coa prevención da marxinación, os programas de inclusión e integración social, a intervención familiar, a intervención comunitaria en barrios, a atención a inmigrantes, a inserción socio-laboral, os programas de atención a muller, a atención as adicións, etc. Pode traballar no campo dos menores, por exemplo nos centros de menores, pisos tutelados, etc. realizando unha labor educativa con nenos e xóvenes en risco social. No campo da educación especial, por exemplo nos centros de educación especial, realizando tarefas educativas con persoas con discapacidades. No campo da educación de adultos e a atención a terceira idade realizando tarefas educativas con estas persoas, por exemplo en centros de día, residencias, aulas de educación permanente dos concellos, etc. No ámbito da xestión da cultura realizando tarefas educativas de dinamización cultural, por exemplo, nos concellos, museos, fundacións, ludotecas, etc. No ámbito penitenciario realizando distintas tarefas educativas e de reinserción social. E na actualidade tamén se está a falar do papel do educador social nas escolas.

Na sociedade actual, definida como sociedade da información, os medios de comunicación teñen un papel central dado que son eles os encargados de seleccionar a información á que podemos acceder e definir esta como verdadeira. A aproximación crítica e reflexiva ao papel dos medios de comunicación na nosa sociedade e na educación é fundamental para o futuro traballo dun educador social en calquera dos ámbitos que se acaban de mencionar.

Os principais fins da materia de Educación e Medios de Comunicación Social son a análise das distintas áreas de estudo existentes no campo dos medios de comunicación, relacionadas coas institucións dos medios, a análise crítica dos produtos mediáticos e das audiencias, e a reflexión e análise das posibilidades educativas de traballo con distintos medios de comunicación.

Esta materia, asignada a área de Didáctica e Organización escolar, se relaciona con outras materias do plan de estudos da diplomatura de Educador social como poden ser Didáctica xeral, Socioloxía e antropoloxía social ou Novas tecnoloxías aplicadas á educación.

Competencias da titulación

Código Competencia

- A1 Comprender a xenealoxía dos procesos históricos de consolidación da profesión e da intervención socioeducativa.
- A2 Coñecer, analizar e valorar o marco da Educación Social e os modelos de carácter trasnacional, os desenvolvidos noutros países, especialmente no contexto europeo e iberoamericano.
- A3 Comprender os supostos e os fundamentos teóricos da acción socioeducativa e os seus ámbitos de actuación, valorando as súas implicacións.
- A4 Coñecer as políticas de benestar social e a lexislación que sustentan os procesos de acción socioeducativa.
- A5 Coñecer os estadios evolutivos da persoa, e comprender as súas implicacións educativas.

- A6 Coñecer os aspectos fundamentais da conduta social e as principais teorías.
- A7 Identificar e analizar os factores contextuais que afectan aos procesos socioeducativos.**
- A8 Coñecer as características dos contornos de intervención do/a educador/a social, da súa evolución e prospectiva, así como da súa configuración e regulamentación a través de institucións profesionais.
- A9 Comprender os supostos pedagóxicos, psicolóxicos e sociolóxicos que están na base dos procesos de acción socioeducativa.
- A10 Comprender os fundamentos do deseño e uso dos medios e recursos para a acción socioeducativa.**
- A11 Saber utilizar os procedementos e as técnicas psicopedagóxicas para a análise da realidade persoal, familiar e social.
- A12 Coordinar, asesorar e dinamizar equipos profesionais e colectivos participantes nos procesos de implicación e participación sociocomunitaria.
- A13 Desenvolver unha capacidade de mediación e de resolución de conflitos en contextos familiares e sociais.
- A14 Detectar factores de vulnerabilidade, de exclusión e de discriminación social que dificultan a inserción social e laboral de persoas e colectivos.
- A15 Deseñar e desenvolver proxectos, programas, servizos e accións nos diversos ámbitos de traballo socioeducativo.
- A16 Planificar procesos de avaliación e avaliar a calidade de proxectos, programas, servizos e accións nos ámbitos de traballo socioeducativo.
- A17 Coñecer e utilizar as principais técnicas de acción socioeducativa e comunitaria (dinámica de grupos, negociación, motivación, asertividade...).
- A18 Coñecer, integrar e articular os recursos sociais, institucionais persoais para levar a cabo o traballo nun determinado ámbito de acción.
- A19 Elaborar e xestionar medios e recursos para a acción socioeducativa.
- A20 Colaborar e asesorar na elaboración de programas socioeducativos nos medios e redes de comunicación e información.
- A21 Coñecer, utilizar e avaliar as TIC con fins formativos.**
- A22 Realizar accións formativas e profesionais conformes cos principios éticos que se relacionan coa xustiza social, e desde o compromiso moral que representa a Declaración universal dos dereitos humanos.
- A23 Amosar unha actitude empática, respectuosa, solidaria e de confianza cara ás persoas e ás institucións de educación social.
- A24 Coñecer e deseñar propostas de intervención educativa para a sociedade multicultural.
- A25 Desenvolver unha disposición, aptitude e competencia lingüística que favoreza o traballo en contornos multiculturais e plurilingüísticos.
- A26 Deseñar e levar a cabo proxectos de investigación elementais aplicables aos diferentes campos de intervención profesional.
- B1 Coñecer, e saber utilizar as fontes de información.
- B2 Analizar, sintetizar e valorar criticamente a información.**
- B3 Saber presentar, defender e debater ideas utilizando argumentos sólidos.
- B4 Coñecer as contribucións das TIC e ser quen de utilizalas no estudo e nas tarefas profesionais.
- B5 Planificar e organizar a aprendizaxe con iniciativa, responsabilidade e de xeito autónomo.
- B6 Comunicarse oralmente e por escrito nas linguas oficiais.
- B7 Coñecer e comunicarse en linguas estranxeiras.
- B8 Ser capaz de resolver problemas e tomar decisións.
- B9 Capacidade crítica e autocrítica.**
- B10 Ser capaz de se relacionar positivamente con outras persoas.
- B11 Recoñecer e respectar a diversidade e a multiculturalidade.
- B12 Ser capaz de cuestionar a propia escala de valores e comprender as responsabilidades éticas, profesionais e sociais da profesión.
- B13 Ser quen de detectar as propias necesidades de aprendizaxe e formación.
- B14 Recoñecer á necesidade e importancia de implicarse nunha aprendizaxe ao longo da vida.
- B15 Comprometerse na autoavaliación e na mellora do propio desenvolvemento profesional.
- B16 Ser tolerante para enfrontarse a situacións cambiantes.
- B17 Ser capaz de actuar con creatividade, incorporando perspectivas diferentes e ofrecendo novas solucións aos problemas.**
- B18 Ser quen de actuar con iniciativa, autonomía e creatividade, incorporando perspectivas diferentes e ofrecendo novas solucións aos problemas.

- B19 Saber traballar en equipo de xeito colaborativo.
- B20 Ser quen de integrarse e comunicarse con expertos noutras áreas e en contextos diferentes.
- B21 Capacidade de influencia sobre persoas e/ou grupos, anticipándose ao futuro e contribuíndo ao seu desenvolvemento persoal, social e profesional.
- B22 Ser capaz de entender a calidade como un proceso de mellora continua, empregando indicadores para avaliar o seu progreso e resultados.
- C1 Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.**
- C2 Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
- C3 Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
- C4 Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.**
- C5 Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
- C6 Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.**
- C7 Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
- C8 Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados de aprendizaxe

Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Tipoloxía	Competencias da titulación
Identificar e analizar os factores contextuais que afectan aos procesos socioeducativos.	saber saber facer	A7
Comprender os fundamentos do deseño e uso dos medios e recursos para a acción socioeducativa.	saber saber facer	A10
Coñecer, utilizar e avaliar as TIC con fins formativos.	saber saber facer	A21
Analizar, sintetizar e valorar criticamente a información.	saber facer	B2
Ser capaz de actuar con creatividade, incorporando perspectivas diferentes e ofrecendo novas solucións aos problemas.	saber facer	B17
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.	saber facer	C1
Capacidade crítica e autocrítica.	saber facer saber ser/estar	B9
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.	saber facer saber ser/estar	C4
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.	saber saber ser/estar	C6

Contidos

Temas	Subtemas
SOCIEDADE E MEDIOS DE COMUNICACIÓN	Análise dos procesos de globalización e a súa relación cos medios de comunicación. Aproximación crítica as principais características dos medios de comunicación actuais na chamada sociedade da información.
AS INSTITUCIÓNS DOS	¿Quén está detrás dos medios de comunicación? Análise das principais

MEDIOS DE COMUNICACIÓN	características das institucións dos medios, as fontes de financiamento, os aspectos de produción, as formas de regulación, o impacto das novas tecnoloxías e outros factores determinantes dos medios.
OS PRODUCTOS MEDIÁTICOS E AS SÚAS MENSAXES	¿Qué e cómo se transmiten significados a través dos medios? Análise crítica dos produtos mediáticos e dos procesos de produción de significados, transmisión de valores e socialización a través destes medios.
AS AUDIENCIAS DOS MEDIOS DE COMUNICACIÓN	¿A quen se dirixen os medios de comunicación? Análise crítico das características das audiencias dos medios de comunicación e das formas de recepción das mensaxes en base a posición social e persoal do receptor.
MEDIOS DE COMUNICACIÓN E EDUCACIÓN	Papel da educación ante os medios de comunicación. Perspectivas de investigación e enfoques sobre medios de comunicación na educación, distintos modelos de comunicación educativa e propostas educativas de traballo con distintos medios de comunicación.

Planificación

Metodoloxías / probas	Atención personalizada	Avaliación	A Horas presenciais	F Factor estimado de horas non presenciais	B Horas non presenciais / traballo autónomo	C (A+B) Horas totais
Análise de fontes documentais	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	12	2	24	36
Lecturas	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	20	20
Prácticas a través de TIC	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	8	1	8	16
Proba de resposta breve	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	2	1	2	4
Traballos tutelados	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	14	2	28	42
<hr/>						
Atención personalizada	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	7	0	0	7
<hr/>						

**C (A+B)
Horas totais 125**
Carga lectiva en créditos ECTS UDC 5

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Traballo de reflexión crítica dos contidos de documentos escritos, audiovisuais, hipertexto e multimedia
Lecturas	Traballo con documentos escritos, audiovisuais, hipertexto e multimedia. Lectura de imaxes.
Prácticas a través de TIC	Explicación e traballo con distintos recursos na rede e con distintos programas de edición de vídeo.
Proba de resposta breve	Presentación dos produtos mediáticos creados en grupo.
Traballos tutelados	Realización de distintas actividades en grupo relacionadas co análise das institucións dos medios, os produtos mediáticos, as audiencias e o papel dos medios na sociedade e na educación. Realización de actividades de produción mediática.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC	Atención e seguimento dos traballo tutelados realizado por cada grupo.
Traballos tutelados	

el currículum. Murcia. KR.

- Bazalgette, Cary (1991): Los medios audiovisuales en el escuela primaria. Madrid. Morata-MEC.
- Bonete Perales, Enrique (1999): Ética de la comunicación audiovisual. Madrid. Tecnos.
- Bourdieu, Pierre (1997): Sobre la televisión. Barcelona. Anagrama
- Buckingham, David (2004): Educación en medios. Alfabetización, aprendizaje y cultura contemporánea. Barcelona. Paidós
- Burton, Graeme (2002): More than meets the eye. A introduction to Media Studies. Third Edition. London. Arnold.
- Castells, Manuel (1998): La era de la información. Economía, sociedad y cultura. Fin de Milenio. Madrid Alianza.
- Castells, Manuel (2000): La era de la información. Economía, sociedad y cultura. La sociedad Red. Madrid Alianza.
- Cebrián, Juan Luis (1998): La Red. Cómo cambiarán nuestras vidas los nuevos medios de comunicación. Madrid. Taurus.
- Corominas, Agustín (1995): La comunicación audiovisual y su integración en en el currículum. Barcelona. Graó.
- Chomsky, Noam y Ramonet, Ignacio (1995): Como nos venden la moto. Barcelona. Icaria.
- Chomsky, Noam (2001): Dos horas de lucidez. Ideario del último pensador rebelde del milenio. Barcelona. Ediciones Península.
- Chomsky, Noam (2003): Piratas y Emperadores. Terrorismo internacional en el mundo de hoy. Barcelona. Ediciones B. Grupo Zeta.
- Digón Regueiro, Patricia (2005): "El caduco mundo de Disney: Una propuesta de análisis crítico de una película Disney de dibujos animados para trabajar en la escuela". Comunicar nº
- Estefanía, Joaquín (1998): Contra el pensamiento único. Madrid. Taurus.
- Estefanía, Joaquín (2002): Hij@, ¿qué es la globalización? La primera revolución del siglo XXI. Madrid. Aguilar.
- Ferrés, Joan (1992): Vídeo y educación. Barcelona. Paidós.
- Ferrés, Joan (1996a): TV y educación. Barcelona. Paidós.
- Ferrés, Joan (1996b): Televisión subliminal. Socialización mediante comunicaciones inadvertidas. Barcelona. Paidós.
- Ferrés, Joan (2000): Educar en una cultura del espectáculo. Barcelona. Paidós.
- Freire, Paulo (2003): Pedagogía de la indignación. Madrid. Morata.
- Galeano, Eduardo (1998): Patas arriba. La escuela del mundo al revés. Madrid. Siglo XXI.
- Gil Calvo, Enrique (2000): Medias miradas. Un análisis cultural de la imagen femenina. Madrid. Anagrama.
- Giordano, Eduardo y Zeller, Carlos (1999): Políticas de televisión. La configuración del mercado audiovisual. Barcelona. Icaria.

- complementaria** - Giordano, Eduardo (2000): "Medios de comunicación, ideología y poder". Cuadernos de Pedagogía, nº297, pp.28-31.
- Giroux, Henry (1996): Placeres inquietantes. Aprendiendo la cultura popular. Barcelona. Paidós Educador.
- Giroux, Henry (2002): El ratoncito feroz. Disney o el fin de la inocencia. Madrid. Fundación Germán Sánchez Ruipérez.
- Giroux, Henry (2003): La inocencia robada. Juventud, multinacionales y política cultural. Madrid. Morata.
- Graviz, Ana y Pozo, Jorge (1994): Niños, medios de comunicación y su conocimiento. Barcelona. Herder.
- Greenfield, Patricia (1996): El niño y los medios de comunicación. Madrid. Morata.
- Hartley, John (2000): Los usos de la televisión. Barcelona Paidós.
- Held, David (ed.) (2000): A globalizing world? Cultura, economics, politics. London Routledge. Open University.
- Juaset, Jordi (2000): La investigación de las audiencias en televisión. Fundamentos estadísticos. Barcelona Paidós.
- Kaplún, Mario (1998): Una pedagogía de la comunicación. Madrid Ed. de la Torre.
- Klein, Naomi (2001): No logo. El poder de las marcas. Barcelona. Paidós.
- Langer, John (2000): La televisión sensacionalista. Barcelona. Paidós.
- Lazo, Carmen Marta (2005): La televisión en la mirada de los niños. Madrid. Fragua.
- Lull, J. (1997): Medios, comunicación y cultura. Aproximación global. Buenos Aires. Amorrortu.
- Margalef, J.M. (1994): Guía para el uso de los medios de comunicación. Madrid. MEC.
- Marí Sáez, Víctor Manuel (1999): Globalización, nuevas tecnologías y comunicación. Madrid. Ediciones de la Torre.
- Masterman, Len (1993): La enseñanza de los medios de comunicación. Madrid. Ediciones de la Torre.
- Mattelart, Armand (1998): La mundialización de la comunicación. Barcelona. Paidós.
- Mattelart, Armand (1996): Publicidad. Barcelona. Paidós.
- Moliné, Marçal (1999): La fuerza de la publicidad. Saber hacer buena publicidad. Saber administrar su fuerza. Madrid. Cinco días.
- Morley, David (1996): Televisión, audiencias y estudios culturales. Buenos Aires. Amorrortu.
- Negroponete, Nicholas (1995): El mundo digital. Madrid. Debate.
- Nightingale, Virginia (1999): El estudio de las audiencias. El impacto de lo real. Barcelona Paidós.
- Orozco, Guillermo (1996): Televisión y audiencias. Un enfoque cualitativo. Madrid. Ediciones de la Torre.
- Pérez Tornero, José Manuel (2002): Comunicación y educación en la sociedad de la información. Madrid. De la Torre.

